

ශ්‍රී ලංකා අපනයන ණය රක්ෂණ සංස්ථාව - 2024

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

ශ්‍රී ලංකා අපනයන ණය රක්ෂණ සංස්ථාවේ (“සංස්ථාව”) 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක් වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සංස්ථාවේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙළ කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සංස්ථාව අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය සංස්ථාව ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සංස්ථාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සංස්ථාවේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සංස්ථාවේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී . වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්ථානාධිකාරයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මහඟුරුමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සංස්ථාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සංස්ථාවේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සංස්ථාව ක්‍රියා කර ඇති බව;
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව; සහ
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙළ කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ
1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 08 හි 42 සහ 49 ඡේදවලට අනුව, පෙර වර්ෂයේ සිදු වූ වැරදි නිවැරදි කිරීමේදී රු. 645,775,452 ක් වූ පෙර වර්ෂයේ වැරදි පිළිබඳ සංසන්දනාත්මක තොරතුරු මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල නැවත ප්‍රකාශ කර හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.	38 සහ 51 වගන්තිවලට අනුව, ආයතනය සටහන් යටතේ ඇති සියලුම ඇස්තමේන්තු හෙළිදරව් කර ඇති අතර රඳවා ගත් ඉපැයීම්වල අවශ්‍ය නැවත ප්‍රකාශ කිරීම සිදු කර ඇත. කෙසේ වෙතත්, තනි ලෙජර් ගිණුම්වල අනුරූප නිවැරදි කිරීම් සිදු කර නොමැත. මෙම විෂමතාවය 2025 මූල්‍ය වර්ෂය තුළ විසඳා සම්පූර්ණයෙන්ම නිවැරදි කරනු ලැබේ.	ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුව ශේෂයන් නැවත ප්‍රකාශ කර හෙළිදරව් කිරීමෙන් පෙර කාලපරිච්ඡේද වැරදි නිවැරදි කිරීමට පියවර ගත යුතුය.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය 16 හි 34 වන ඡේදය අනුව, දේපළ, පිරිසිදු සහ උපකරණ සෑම වසර තුනකට හෝ පහකට වරක් ප්‍රත්‍යාගණනය කළ යුතුය. නමුත් ගොඩනැගිලි වසර 6 ක් පුරා ප්‍රත්‍යාගණනය කර නොතිබූ අතර පරිගණක සහ මුද්‍රණ යන්ත්‍ර, ගෘහ භාණ්ඩ සහ උපාංග සහ කාර්යාල උපකරණ වසර 8 ක් පුරා ප්‍රත්‍යාගණනය කර නොතිබුණි.	මෙම වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනය කිරීම සිදු කිරීම සඳහා 2025 වර්ෂය සඳහා කමිටුවක් පත් කර ඇති අතර, ඒවායේ වත්මන් වටිනාකම නිවැරදිව තක්සේරු කර 2025 ගිණුම්වලට මාරු කරනු ලැබේ.	දිගු කාලයක් තිස්සේ ප්‍රත්‍යාගණනය නොකළ වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනය කළ යුතු අතර, සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය කර ඇති නමුත් තවමත් භාවිතයේ පවතින වත්කම් වාර්ෂිකව සමාලෝචනය කර ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

51 සහ 79 ඡේදවලට අනුව, වත්කමක අවශේෂ වටිනාකම සහ ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය වාර්ෂිකව සමාලෝචනය කර ගිණුම්ගත කළ යුතු වුවද, සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය කර අවසන් එහෙත් තවමත් භාවිතයේ පවතින දේපළ, පිරියත සහ උපකරණ අයිතම 101 ක් තක්සේරු කර ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 2024 ජනවාරි 01 දිනට හිමිකම් සඳහා නිශ්චිත ප්‍රතිපාදන ලෙජර ශේෂය අනුව රු. 452,510,346 ක් වූ අතර මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව එය රු.454,601,351 කි. එබැවින් ශේෂ දෙකක් අතර රු.2,091,005 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. තවද, උපලේඛණ අනුව ශේෂය රු.457,547,276 ක් විය.</p>	<p>2024 ජනවාරි 01 වන දිනට, CPA හිමිකම් ප්‍රතිපාදනය රු.2,945,925 කින් වැඩි කළ යුතු අතර අපනයන ගෙවීම් රක්ෂණ ඔප්පුව රු.554,920 කින් අඩු කළ යුතුය. නිවැරදි මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබිඹු කිරීම සඳහා මෙම ගැලපීම් අවශ්‍ය වන අතර 2025 මූල්‍ය වර්ෂයේදී නිවැරදි කරනු ලැබේ.</p>	<p>මූල්‍ය ප්‍රකාශන, උපලේඛන සහ ලෙජර් ගිණුම් අනුව ශේෂයන් නිවැරදිව සැසඳිය යුතුය.</p>
<p>(ආ) අංක SR/1312/2023 ගිවිසුමට අදාළ ලියකියවිලි අනුව, හිමිකම් පෑම සඳහා ප්‍රතිපාදනය රු.30,000,000 කි. කෙසේ වෙතත්, සංස්ථාව විසින් රු.41,191,174 ක් ප්‍රතිපාදනය කර තිබූ අතර අතිරික්ත ප්‍රතිපාදනය රු.11,191,174 ක් විය.</p>	<p>මේ සම්බන්ධයෙන් මුළු පැහැර හරින ලද මුදල රු. 54,307,091 ක් වන අතර ලැබුණු සත්‍ය මුදල් ප්‍රමාණයන්හි විෂමතා තිබිය හැකි වුවද, හිමිකම් පෑමේ ප්‍රතිපාදනය මුළු පැහැර හරින ලද මුදලින් ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගණනය කර ඇත. මෙම වෙනස්කම් 2025 වර්ෂයේදී නිවැරදි කරනු ලැබේ.</p>	<p>මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හිමිකම් සඳහා ප්‍රතිපාදනය නිවැරදිව සිදු කළ යුතුය.</p>

- (ඇ) විගණනයේ ගණනය කිරීම අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා පාරිතෝෂික වියදම් රු.4,116,504 ක් වුවද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව එය රු. 2,239,037 ක් විය. එබැවින්, රු. 1,877,467 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. පිළිතුරු සපයා නොමැත පාරිතෝෂික වියදම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල නිවැරදිව දැක්විය යුතුය.
- (ඈ) 2021 සහ 2022 වර්ෂ සඳහා දිරි දීමනා ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එකතුව රු.7,633,019 ක් වී ගෙවා තිබුණි. කෙසේ වුවද එම ගෙවීම, ගෙවිය යුතු ගිණුමට හර කිරීම වෙනුවට රඳවා ගත් ඉපැයීම් ගිණුමට හර කර තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, රඳවා ගත් ඉපැයීම් අඩුවෙන් දක්වා තිබූ අතර වගකීම් එම ප්‍රමාණයෙන් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි. 2025 වර්ෂයේදී නිවැරදි කරනු ලැබේ. රඳවා ගත් ඉපැයීම් සහ ජංගම වගකීම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල නිවැරදිව දැක්විය යුතුය.
- (ඉ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ බැංකු ගිණුම් දෙකක එකතුව රු. 1,257,883 ක් වූ හඳුනා නොගත් සෘජු බැර විසි දෙකක් (22) හඳුනාගෙන අදාළ ගිණුම්වලට සටහන් කර නොතිබුණි. නැවත ඉදිරිපත් කිරීමේදී අප හඳුනාගෙන ඇති අතර අපගේ වාර්තාවලට අනුව එය රු.1,257,882.97 ක් ලෙස දැක්වේ. හඳුනා නොගත් සෘජු බැර හඳුනාගෙන අදාළ ගිණුම් යටතේ ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
- (ඊ) සංස්ථාව මූල්‍ය සේවා මත වැට් බද්දට යටත් නොවුවද වසර දෙකක කාලයක් තිස්සේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල මූල්‍ය සේවා මත වැට් බද්දක් සඳහා රු.48,193,771 ක් වෙන් කිරීමක් සිදුකර තිබුණි. එබැවින්, වගකීම් වැඩියෙන් දක්වා තිබූ අතර රඳවා ගත් ඉපැයීම් එම ප්‍රමාණයෙන් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි. තවද ලැබිය යුතු වැට් බද්ද රු.2,185,511 ක් වසර 07 ක කාලයක් තිස්සේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අයකර නොගෙන පැවතුනි. රු.මිලියන 48.19 ක මූල්‍ය සේවා මත වැට් බද්ද සඳහා වෙන්කිරීම 2025 වර්ෂයේදී නිවැරදි කෙරේ. බදු වගකීමට හිලව් කිරීම සඳහා රු. මිලියන 2.18 ක මුදල දැනටමත් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට යොමු කර ඇත. මූල්‍ය සේවා මත වැට් බද්දට යටත් නොවන බැවින්, වෙන්කිරීම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල නිවැරදිව ගැලපිය යුතුය. ලැබිය යුතු වැට් බද්ද අයකර ගැනීමට කඩිනම් ක්‍රියා මාර්ග ගත යුතුය.

1.5.3 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
වෙළඳ ණයගැතියන් සඳහා සහ අපනයනකරුවන් විසින් වැඩිපුර ගෙවන ලද මුදල පිළිවෙලින් රු.24,239,798 සහ රු.13,499,810 ක් සඳහා ශේෂ තහවුරු කිරීම් විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.	විගණන හා කළමනාකරණ කමිටුවේ සාකච්ඡාවලට අනුව, ශේෂය තහවුරු කිරීමේ ලිපිය වා ඇත.	ණයගැතියන් සහ ණයහිමියන් සඳහා ශේෂ තහවුරු කිරීම් විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 1996 දී සංස්ථාව විසින් කරන ලද තැන්පතුවක් සඳහා මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් ලැබිය යුතු රු. 67,615,246 ක පොලිය, වසර 20 ක කාලයක් තිස්සේ අයකර නොගෙන මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.	සංස්ථාව 1996 ජූලි 23 වන දින මහා භාණ්ඩාගාරයේ රු. මිලියන 150 ක් තැන්පත් කළ අතර, එයින් රු. මිලියන 30 ක් 2001 අප්‍රේල් 30 වන දින ආපසු ගෙවන ලදී. 2003 දී රු. මිලියන 58.8 ක් පියවන බව භාණ්ඩාගාරය විසින් මුලින් දැනුම් දුන්නද, පසුව 2003 ජූනි 19 දිනැති ලිපියක සඳහන් වූයේ 1971 අංක 30 දරන මුදල් පනතේ 11 වන වගන්තිය යටතේ එවැනි තැන්පතු තාවකාලික අනිරීක්ෂනයක් ලෙස සලකනු ලැබූ බැවින්, ඉල්ලීම මත පමණක් ආපසු ගෙවිය හැකි බවයි. පසුව, 2024 ඔක්තෝබර් 10 වන දින, මෙම තැන්පතුව සඳහා රු. මිලියන 67.15 ක කල් ඉකුත් වූ පොලිය සම්බන්ධයෙන් කිසිදු වාර්තාවක් නොමැති බව භාණ්ඩාගාරය දැනුම් දී ඇත.	මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් ලැබිය යුතු මුදල් අයකර ගැනීමට කඩිනම් ක්‍රියා මාර්ග ගත යුතුය.
(ආ) අපනයන බිල්පත් වට්ටම් පහසුකම මත අපනයනකරුවන් 08 දෙනෙකුට ලබා දුන් රු.34,958,636 ක අත්තිකාරමක් වසර 16 ක කාලයක් තිස්සේ පියවීමෙන්	බිල්පත් වට්ටම් විධිවිධානයක් යටතේ ගෙවීම් නොකිරීම සම්බන්ධයෙන් සංස්ථාව එක් පාර්ශ්වයකට එරෙහිව ගොනු කළ නඩුවක් පරාජයට පත් වූ අතර භිඤ මුදල අයකර ගැනීමට නොහැකි විය. පාඩු අවම කිරීම	නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග මගින් අත්තිකාරම් අයකර ගැනීමට කඩිනම් ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සහ මූල්‍ය අඛණ්ඩතාව ආරක්ෂා දක්වා තිබූ අතර මුළු වටිනාකම කිරීම සඳහා අනෙකුත් පැහැර අඩමාණ ණය ලෙස වෙන් කර හරින ලද ගනුදෙනුකරුවන්ට තවදුරටත් නීතිමය සහ පරිපාලනමය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට මණ්ඩලය දැන් සලකා බලමින් සිටී.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ කිරණ ආදියට අනුකූල නොවීම.

නීති, රීති රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම.	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2024 පෙබරවාරි 28 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යවසාය වකුලේඛ අංක 01/2024 හි 12.1 වගන්තිය	වකුලේඛය මගින් සියලු ආකාරයේ පරිත්‍යාග අත්හිටුවා තිබුණද, එම විධිවිධානයට පටහැනිව, සංස්ථාව පරිත්‍යාග ලෙස රු. 900,000 ක් ගෙවා තිබුණි.	අලෙවිකරණ කේන්ද්‍රීය සංවිධානයක් ලෙස, විකුණුම් වැඩි කිරීම සඳහා මහජනතාව අතර දැනුවත්භාවය සෑම විටම වැඩිදියුණු කළ යුතුය. කෙසේ වෙතත්, ප්‍රවේශයන් මත පදනම්ව සිදු කරන ලද සියලුම ගෙවීම් නිසි ලෙස රාජ්‍ය ව්‍යවසාය දෙපාර්තමේන්තුවට අනුමැතිය සඳහා ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.	වකුලේඛයේ විධිවිධාන අනුව සියලු ආකාරයේ පරිත්‍යාග අත්හිටුවීමට ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය. අවශ්‍ය ආයතනික සමාජ වගකීම් වියදම් හෝ අලෙවිකරණ ආශ්‍රිත වියදම් භාණ්ඩාගාර අනුමැතිය ලබා ගැනීමෙන් පසු දැරිය යුතුය.
(ආ) 2024 පෙබරවාරි 28 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛ අංක 01/2024 හි 3.1 වගන්තිය	රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛයේ විධිවිධාන අනුව අභ්‍යන්තර වකුලේඛ අංක 01/97 සංශෝධනය සඳහා මහා භාණ්ඩාගාරයේ පූර්ව අනුමැතිය ලබා නොගෙන, සංස්ථාව වෛද්‍ය විද්‍යා ප්‍රතිපූරණය සඳහා රු.5,622,753 ක් ගෙවා තිබුණි.	සංස්ථා පනතේ විධිවිධානවලට අනුව, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අභ්‍යන්තර වකුලේඛයක් හරහා අනුමැතිය ලබා දෙන ලදී. මෙයින් පසු, සංස්ථාව වත්මන් මණ්ඩලයට වැඩිදුර තොරතුරු හෝ යෙදවුම් රැස් කරන ලෙස දැනුම් දෙනු ලැබේ. මෙම ක්‍රියාවලිය අවසන් වූ පසු, ඔවුන්ගේ සලකා බැලීම සඳහා රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවට ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.	වෛද්‍ය විද්‍යා ප්‍රතිපූරණ යෝජනා ක්‍රමය සඳහා මහා භාණ්ඩාගාරයේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.

<p>(ඇ) 2015 ජූලි 14 දිනැති රාජ්‍ය මුදල් වකුලේඛ අංක 03/2015 මගින් සංශෝධනය කරන ලද ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහයේ මුදල් රෙගුලාසි 371(2)(අ)</p>	<p>සුළු මුදල් අග්‍රිමය රු.25,000 කට සීමා වී තිබුණද, සංස්ථාව රු.100,000 ක සුළු මුදල් අග්‍රිමයක් පවත්වා ගෙන ගොස් තිබුණි.</p>	<p>2017 දී අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් සුළු මුදල් සහ IOU සඳහා රු. 50,000 ක මුදල වැඩි කරන ලදී.</p> <p>සුළු මුදල් අග්‍රිමය මුදල් රෙගුලාසි වල විධිවිධානවලට අනුකූලව පවත්වා ගත යුතුය. අග්‍රිම මුදල වැඩි කිරීමට අවශ්‍ය නම් මහා භාණ්ඩාගාරයේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.</p>
---	--	--

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.559,654,097 ක ලාභයක් වූ අතර ඉකුත් වර්ෂයේ ඊට අනුරූප ලාභය රු.1,055,623,029 ක් විය. එබැවින් මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ රු.495,968,932 ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. මෙහෙයුම් වලින් ලැබෙන ශුද්ධ ආදායම රු.127,144,293 කින් වැඩි වුවද, ආයෝජන ආදායම රු.294,255,922 කින් අඩුවීම සහ ශුද්ධ හිමිකම්පෑම් සහ මෙහෙයුම් වියදම් රු.377,051,075 කින් වැඩි වීම මෙම පිරිහීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 මතභේදයට තුඩුදෙන ගනුදෙනු

අධිකාරිය නොලත් ගනුදෙනු පිළිබඳ විස්තරය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 2011 ඔක්තෝබර් 14 දිනැති අභ්‍යන්තර සංදේශයට අනුව, නියමිත වේලාවට කාර්යාලයට පැමිණීම වෙනුවෙන් සියලුම සේවකයින්ට දිනකට රු. 140 ක පැමිණීමේ දිරි දීමනාවක් ගෙවනු ලැබේ. මෙම දීමනාව 2023 නොවැම්බර් මාසයේ සිට දිනකට රු. 250 දක්වා වැඩි කර ඇති අතර නිසි අනුමැතියකින් තොරව සංස්ථාව විසින් ගෙවන ලද මුදල රු. 1,295,417 ක් විය.</p>	<p>මෑත වසරවලදී, ප්‍රවාහනයට අදාළ වියදම් ඇතුළුව පිරිවැය අඛණ්ඩව ඉහළ ගොස් තිබේ. වත්මන් දීමනා ව්‍යුහය තවදුරටත් මෙම වැඩි වූ වියදම් සමඟ නොගැලපෙන අතර, සේවකයින්ට පවතින සීමාවන් තුළ කළමනාකරණය කිරීම මූල්‍යමය වශයෙන් අහියෝගාත්මක වේ. එබැවින් නියමයන් සහ කොන්දේසි හැර දීමනාව වැඩි කරන ලදී.</p>	<p>පැමිණීමේ දිරි දීමනාව සඳහා රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.</p>
<p>(ආ) සිංහල හා දෙමළ අලුත් අවුරුදු උත්සව සමය සඳහා භාණ්ඩාගාර අනුමැතිය ලබා නොගෙන සේවකයෙකුට රු.20,000 ක</p>	<p>සංස්ථා පනතේ විධිවිධානවලට අනුව, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අභ්‍යන්තර වකුලේඛයක් හරහා අනුමැතිය ලබා ඇත. මෙයින් පසු,</p>	<p>උත්සව දීමනාව සඳහා රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.</p>

දීමනාවක් ගෙවනු ලබන අතර, මෙම දීමනාව 2023 වර්ෂයේදී රු.27,500 දක්වා වැඩි කර තිබුණි. මේ අනුව, රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබා නොගෙන සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සේවකයින් 39 දෙනෙකු සඳහා උත්සව දීමනාව ලෙස රු.1,911,250 ක මුදලක් සංස්ථාවට ගෙවා තිබුණි.

සංස්ථාව වත්මන් මණ්ඩලයට වැඩිදුර තොරතුරු හෝ යෙදවුම් රැස් කරන ලෙස දැනුම් දෙන ලදී. මෙම ක්‍රියාවලිය අවසන් වූ පසු, එම කාරණය රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවේ සලකා බැලීම සඳහා ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

(ඇ) 1954 අංක 19 දරන සාප්පු හා කාර්යාල සේවක පනතේ විධිවිධානවලට අනුව, සේවකයෙකුට වාර්ෂිකව දින 21 ක නිවාඩු සඳහා හිමිකම් තිබුණද, සංස්ථාව වාර්ෂිකව නිවාඩු දින 42 ක් සලකා බලා ඉතිරි කරගත් නිවාඩු මත දීමනාවක් ගෙවා තිබුණි. ඒ අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සංස්ථාව ඉතිරි කරගත් නිවාඩු මත දීමනා ලෙස රු.1,763,298 ක් ගෙවා තිබුණි.

අභ්‍යන්තර සංදේශය මත පදනම්ව ඉතිරි කරගත් නිවාඩු මත දීමනා ගෙවීම සිදු කරන ලදී.

සාප්පු හා කාර්යාල සේවක පනතේ නිවාඩු විධිවිධාන සලකා බැලීමෙන් පසු ඉතිරි කරගත් නිවාඩු මත දීමනා ලබා දිය යුතුය.

3.2 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2023 ජූලි 04 වන දින පැවති පොදු ව්‍යාපාර පිළිබඳ කාරක සභා රැස්වීමේදී (COPE) සංස්ථාවේ පෙර සිදු වූ අක්‍රමිකතා කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් සියලුම පුරප්පාඩු ස්ථිර පදනමින් පිරවීමට නියෝග කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, 2024 දෙසැම්බර් 31 වන විටත් සංස්ථාවේ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයේ තනතුරු හයක් (06) පුරවා නොතිබුණි.</p>	<p>මැතිවරණය සහ කළමනාකරණයේ සිදු වූ වෙනස්කම් හේතුවෙන්, කාර්ය මණ්ඩල බඳවා ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය මුලින් සැලසුම් කළ පරිදි සිදු කිරීමට නොහැකි විය. කෙසේ වෙතත්, මැතිවරණ කොමිසමෙන් අවශ්‍ය අනුමැතිය ලබා ගැනීමෙන් පසු, සංස්ථාව විසින් අදාළ තනතුරු පිරවීම සඳහා අයදුම්පත් කැඳවීමට කටයුතු කරන ලදී.</p>	<p>පොදු ව්‍යාපාර කාරක සභාවේ (COPE) නියෝගවලට අනුකූලව බඳවා ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය කඩිනම් කිරීමට සහ පවතින සේවක පුරප්පාඩු පිරවීමට කඩිනම් ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.</p>